

MARTIN ANDERSSON

EN GIGANT I PULP- MAGASINENS SKUGGA Clark Ashton Smith

Clark Ashton Smith (1893-1961) var en uppmärksam poet, konstnär och hyperestetiker, som i sin ungdom översatte Charles Baudelaires *Les Fleurs du Mal (Ondskans blommor)* till engelska. På 1920-talet blev han vän med H.P. Lovecraft, som inspirerade honom till att börja skriva noveller. Därmed fann han en oväntad nisch som författare av skräck och dark fantasy i amerikanska pulptidskrifter, främst *Weird Tales*..

PDF PUBLICERAD 2009-10-17 PÅ <WWW.ALEPHBOK.SE>

Tre författare i synnerhet har kommit att förknippas med pulpmagasinet *Weird Tales* ' storhetstid på 1930-talet. H. P. Lovecraft, den äldste av dem, specialiserade sig på noveller med kosmisk fasa som tema: om mäktiga, obegripliga varelser som på olika sätt påverkar den triviala mänsklighetens liv; hans verk har sedermera inspirerat rollspel, filmer och horder av mer eller mindre begåvade imitatorer. Den yngste av dem, Robert E. Howard, koncentrerade sig på actionfyllda äventyrsberättelser om urstarka barbariskrigare som förkastade civilisationens onaturliga konventioner och bekämpade onda trollkarlar, monster och orättvisor; även hans verk har inspirerat mängder av sidoprodukter såsom rollspel och filmer. De har båda blivit standardnamn inom de fantastiska genererna.

Men den mellerste av dem är den mest obskyre. Till skillnad från H. P. Lovecraft och Robert E. Howard hade han den anglosaxiska världens vanligaste efternamn. Inga professionellt publicerade rollspel utspelar sig i hans Zothique, den ruinbeströdda kontinenten befolkad av dekadenta, cyniska folkspillror i Jordens oändligt avlägsna framtid. Inga av hans många hjältar – Phillip Hastane, Satampra Zeiros, Eibon – har underhållit oss på vita duken. Inga heavy metal-band har gjort referenser till hans groteska, fantasifulla monster. Ändå är han en författare som inspirerat Jack Vance, Harlan Ellison, Gene Wolfe, Ray Bradbury och flera andra moderna storheter, hans novellsamlingar har getts ut av Arkham House, och tidningarna på den amerikanska västkusten hyllade honom vid hans debut som ”pojkeniet från bergen”.

Jag talar om Clark Ashton Smith.

En annorlunda uppväxt

På 1880-talet arbetade Timeus Smith som nattreceptionist på Freeman Hotel i Auburn i Kalifornien. Han var son till en välbärgad fabriksägare i England, men hade gjort av med hela sitt arv på resor och hasardspel och tvingades därför under resten av sitt liv hanka sig fram med alla medel som stod till buds. Han träffade Mary Frances Gaylord, vars föräldrar hade en gård i Long Valley (omkring 4 kilometer från Auburn); tyckte uppstod, och de gifte sig 1891. De var inte unga (båda var runt 40), men äktenskapet välsignades med en son, Clark Ashton Smith (”Clark” för somliga och ”Ashton” för andra; och ”Klarkash-Ton” för H P Lovecraft, som på skämt även gav detta namn till en atlantisk överstepräst i ”The Whisperer in Darkness”). Han föddes fredagen den 13 januari 1893 på sina morföräldrars gård i Long Valley.

Fram till 1902 bodde familjen Smith på Clarks morföräldrars gård; därefter flyttade de till en stuga som Timeus byggt tillsammans med sin lille son på en 44 tunnland stor tomt i skogen på Boulder Ridge söder om Auburn. På grund av ett svårt anfall av scharlakansfeber började Clark skolan sent, och med sin späda kroppsbyggnad blev han som utvald för skolans översittare. I sin ensamhet tog han sin tillflykt till böcker och blev mycket förtjust i Edgar Allan Poe, bröderna Grimm och *Tusen och en natt*. Hans klena hälsa (som dock stadigt blev bättre genom att han ofta vistades ute dygnet runt och arbetade hårt) gjorde att skolgången blev högst sporadisk. Han fick dock en del undervisning hemma, bland annat i latin – och när han var 14 bestämde han sig, med föräldrarnas stöd, för att inte börja på highschool, trots att han blivit antagen. En av anledningarna skall ha varit att han bestämt sig för att bli

poet (Poes dikter hade gjort ett stort intryck på honom året innan) och ansåg att skolan inte kunde lära honom det han behövde kunna. För att ändå skaffa sig någon form av bildning läste han *Encyclopedia Britannica*. Sitt stora ordförråd – ovärderligt för en poet – byggde han upp genom att även läsa *Webster's Unabridged Dictionary*. Senare i livet tog han sig också igenom varenda bok (2-3000 volymer) i det lokala Carnegie Library. Som vuxen lärde han sig på egen hand franska och spanska tillräckligt väl för att både översätta dikter från dessa språk (han översatte bland annat Baudelaire's *Les Fleurs du Mal*) och själv skriva egna dikter på dem.

En tidig start

Smith började tidigt skriva. Hans allra första alster, tillkomna när han var 11, var sagor och imitationer av *Tusen och en natt*. När han var 14 skrev han sitt allra längsta verk, kortromanen *The Black Diamonds*, som är en äventyrsberättelse i *Tusen och en natt*-miljö. Denna förblev opublicerad fram till 2002; men den följdes av ytterligare äventyrsnoveller i orientalisk miljö, inspirerade av Rudyard Kiplings noveller om Indien, och flera av dessa publicerades professionellt, den första så tidigt som 1910 i *Overland Monthly* när Smith bara var 17 år gammal.

Men Smiths stora passion var poesin, och han betraktade sig livet ut som poet i första hand. Som nämnts var en tidig inspirationskälla Edgar Allan Poe; en annan var George Sterling, som han för första gången läste 1907 när dennes mästerverk, den långa dikten ”A Wine of Wizardry”, publicerades. Sterling var vid den tiden Kaliforniens

inofficielle nationalpoet, en representant för den så kallade västkustromantiken som bland sina bekanta kunde räkna Jack London och Ambrose Bierce och som skrev formellt fulländade dikter, ofta med mytologiska eller kosmiska motiv.

Smiths dikter började publiceras i tidningar omkring 1910, och detta ledde till att han blev inbjuden att läsa för Monday Night Club, ett lokalt litterärt sällskap. En av medlemmarna kände Sterling och presenterade Smith för honom via brev i början av 1911. Sterling blev djupt imponerad av Smiths diktning och tog på sig rollen som Smiths mentor, precis som Ambrose Bierce hade varit hans egen mentor. Under de följande 15 åren kommenterade Sterling Smiths dikter, gav honom råd, hjälpte honom att bli publicerad och höjde honom till skyarna i intervjuer och recensioner. När Sterling begick självmord 1926 tog Smith det ytterst hårt, vilket antyds av de många hyllningsdikter han skrev till sin mentors minne.

Smiths första diktsamling, *The Star-Treader and Other Poems*, publicerades 1911 av Sterlings förläggare A. M. Robertson och blev genast något av en sensation. Kaliforniska tidningar hyllade Smith som ”Västkustens Keats” och jämförde honom med Byron, Shelley, Swinburne och Sterling. Ett exemplar av boken råkade också i händerna på den i fantastisk litteratur numera klassiske Arthur Machen, som skrev en mycket uppskattande recension. Den följdes senare av andra samlingar, såsom *Odes and Sonnets* och *Ebony and Crystal*, men ingen av dem nådde samma framgång. Redan när *The Star-Treader* släpptes hade det litterära modet börjat svänga till modernismens fördel, och den poesi som skrevs av västkustromantikerna var helt enkelt inte i ropet längre. Om inte detta hade

hänt, hävdar S. T. Joshi, är det mycket möjligt att Clark Ashton Smith idag hade räknats som 1900-talets främste amerikanske poet. Sterling själv beskrev honom som den störste levande amerikanske poeten bara några veckor före sin död.

Det klassiska pulpmagasinet *Weird Tales* hade inledningsvis som policy att inte publicera poesi, men efter det att H P Lovecraft visat den dåvarande redaktören, Edwin Baird, exempel på Smiths talang, frångick man denna policy. Smith blev därmed den förste poet som publicerades i *Weird Tales*.

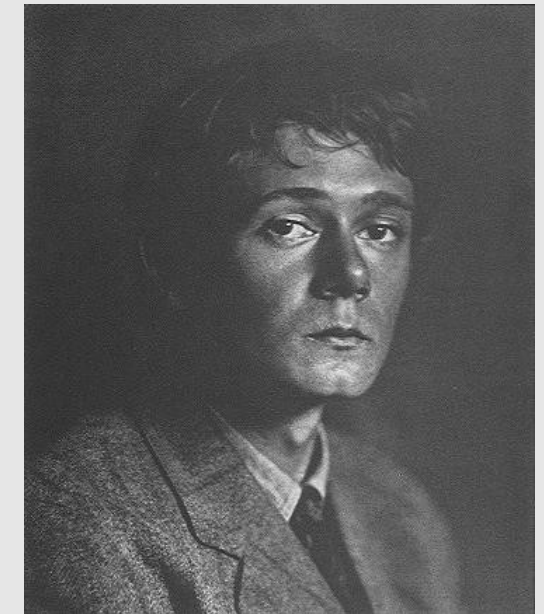
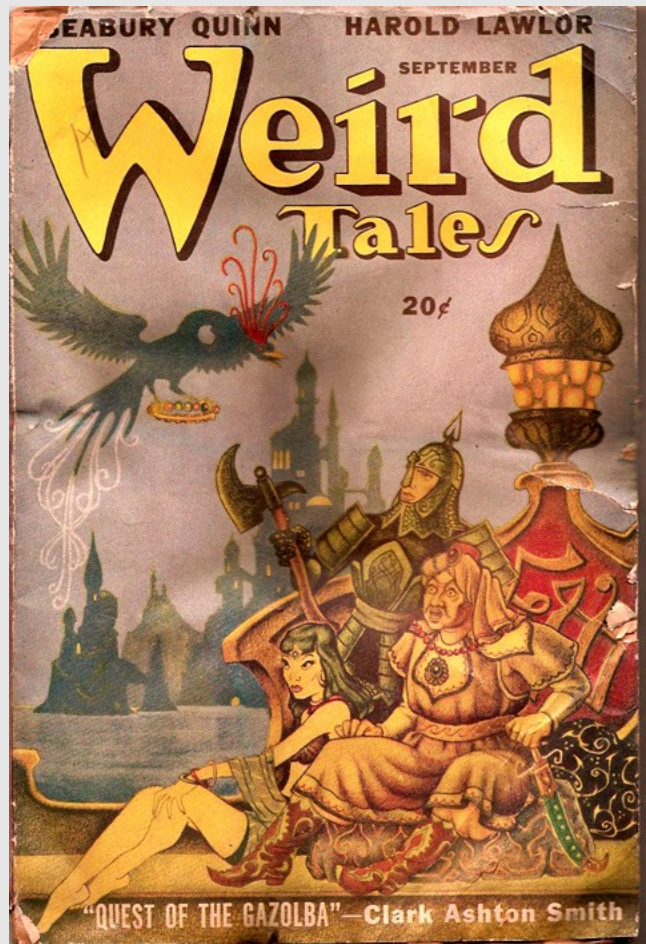
Smiths diktproduktion är omfattande och svår att få grepp om, och någon forskning på den har knappt förekommit. Smith skrev totalt omkring 1500 dikter, av vilka omkring 700 har publicerats. Han var väl hemmastadd i alla former av formell vers, från högstämmd blankvers och sonetter till haiku och obscena limerickar; och han hade god nytta av sina studier i *Webster's* eftersom han hade en förkärlek för välljudande men tämligen obskyra ord. Liksom Sterling använde han gärna kosmiska motiv och skrev om stjärnhimlens majestät eller rymdens svarta djup, men han skrev lika gärna om klassiska myter eller om mer jordnära ting som erotisk kärlek. Inledningen till hans längsta dikt, 582-radingen ”The Hashish-Eater; or, the Apocalypse of Evil”, får utgöra ett typexempel på hans stil:

Bow down: I am the emperor of dreams;
I crown me with the million-colored sun
Of secret worlds incredible, and take
Their trailing skies for vestment when I soar,
Throned on the mounting zenith, and illumine
The spaceward-flown horizon infinite.

Novellisten Smith

Nu är det dock inte primärt för sina dikter Smith är ihågkommen idag, hur oräddvist det än må vara, utan för sina noveller. Smith var aldrig egentligen intresserad av att skriva prosa, eftersom han tyckte det var mekaniskt slavarbete, men olika omständigheter ledde honom in på novellistens bana.

En av dessa var en ny bekantskap som Smith gjorde i augusti 1922. H. P. Lovecraft hade under ett besök i Cleveland hos sin vän Samuel Loveman, som kände Smith, fått se några av Smiths målningar (Smith var även en tämligen begåvad om än oskolad konstnär, med groteska, fantasifulle motiv som specialitet) som han blev mycket förtjust i. Två andra vänner gav honom *The Star-Treader* och *Odes and Sonnets*. Lovecraft skrev omedelbart ett mycket underdånigt beundrabrev till Smith och lade därmed grunden till en vänskap som kom att vara fram till Lovecrafts död 1937 (även om de tyvärr aldrig träffades). Vid den här tiden höll Lovecraft på att göra sig ett namn i weird fiction-kretsar, och Smith blev en lika stor beundrare av Lovecrafts noveller som Lovecraft blev av Smiths dikter och målningar. Det är inte obefogat att påstå att Lovecraft blev en viktig förebild för Smiths eget författarskap. Det är inte heller obefogat att påstå att Smiths diktning en gång för alla styrde in Lovecraft på prosaskrivandets bana; fram tills han upptäckte Smith hade Lovecraft skrivit en stor mängd ganska mediokra dikter, men hans diktskrivande upphörde nästan helt efter 1922. Joshi menar att Lovecraft här hade upptäckt en poet som var mycket bättre än han någonsin kunde bli. (Det skall för övrigt också tilläggas att Smith illustrerade Lovecrafts novell "The Lurking Fear" för dess första publicering i

Ovan Clark Ashton Smith som ung poet. T.v. omslaget till *Weird Tales*, september 1946, med Smiths "The Quest of the Gazolba" som huvudnovell.

Home Brew. Som ett litet skämt lät han den groteska vegetationen i illustrationerna inspireras av vaginor och fallosar. Det är tveksamt om den oskuldsfulle Lovecraft någonsin lade märke till skämtet.)

En annan omständighet var pengar – eller snarare bristen på pengar. Familjen Smith var tämligen fattig, och deras levnadsstandard var ofta nere på existensminimum. Dessutom var Smiths föräldrar kring mitten av 1920-talet ganska åldriga och skröpliga. Smith tog vad arbete som fanns i trakten – fruktlockare, vedhuggare, dräng, brunngrävare, cementblandare, gruvarbetare – men avskydde egentligen kroppsarbete. En tid arbetade han som kolumnist på lokaltidningen för att betala av tryckerikostnaderna för en av sina diktsamlingar. En kvinnlig bekant, Genevieve Sully (som han med största sannolikhet hade ett förhållande med – som traktens store kärleksdiktare hade han inga problem i sitt umgänge med det motsatta könet), föreslog för honom att han borde satsa på att skriva noveller eftersom det var mer lönsamt. Smith, som behövde försörja sina föräldrar, ägnade därefter det följande decenniet åt att producera merparten av sina c:a 110 noveller.

Den första novellen Smith publicerade i vuxen ålder var ”The Abominations of Yondo”, som kom 1926. Mellan ungefär 1928 och 1937 publicerades nästan alla av Smiths noveller, i pulpmagasin som *Weird Tales*. Eftersom han skrev huvudsakligen för brödfödan var Smith betydligt villigare än t.ex. Lovecraft att hörsamma redaktörernas önskemål och skriva om sina noveller så att de skulle ligga närmare pulpmagasinens närmast formelliknande krav på enkel handling och struktur, simpelt språk och fartfylld action. Smith tog sig an prosatext från poetens perspektiv och språket i hans noveller är därför

smyckat med vackra men mycket obskyra ord och märkliga ordvändningar; något han ofta tvingades ta bort. Han tog dock dessa krav med ro eftersom han räknade med att kunna återställa bortredigerad text om hans verk någon gång skulle samlas i bokform.

Ett utdrag ur novellen ”The last Incantation”, i vilken trollkarlen Malygris frammanar anden av sin hädangångna ungdomskärlek bara för att upptäcka att minnet av henne överträffar verkligheten, får stå som exempel på Smiths prosastil:

Malygris brooded for awhile, with his chin on his knotted hands. Then he arose, with a long-unwonted celerity and sureness of movement that belied his wrinkles, and gathered together, from different coigns of the chamber, from ebony shelves, from caskets with locks of gold or brass or electrum, the sundry appurtenances that were needful for his magic. He drew on the floor the requisite circles, and standing within the centermost he lit the thuribles that contained the prescribed incense, and read aloud from a long narrow scroll of gray vellum the purple and vermilion runes of the ritual that summons the departed. The fumes of the censers, blue and white and violet, arose in thick clouds and speedily filled the room with ever-writhing interchanging columns, among which the sunlight disappeared and was succeeded by a wan unearthly glow, pale as the light of moons that ascend from Lethe. With preternatural slowness, with unhuman solemnity, the voice of the necromancer went on in a priest-like chant till the scroll was ended and the last echoes lessened and died out in hollow sepulchral vibrations. Then the colored vapors cleared away, as if the folds of a curtain had been drawn back. But the pale unearthly glow still filled the chamber, and between Malygris and the door where hung the unicorn’s head there

stood the apparition of Nylissa, even as she had stood in the perished years, bending a little like a wind-blown flower, and smiling with the unmindful poignancy of youth. Fragile, pallid, and simply gowned, with anemone blossoms in her black hair, with eyes that held the new-born azure of vernal heavens, she was all that Malygris had remembered, and his sluggish heart was quickened with an old delightful fever as he looked upon her.

Smiths huvudsakliga specialitet som novellist var skapandet av exotiska miljöer – ofta är handlingen av ganska sekundärt intresse och mest en ursäkt för honom att hänge sig åt fantastiska beskrivningar, groteskt bildspråk och cynisk humor. Några av de världar han skapade är Zothique, den sista kontinenten på Jorden i en oändligt avlägsen framtid, befolkad av dekadenta magiker, kannibaler, tortyrmästare och annat otäckt; Poseidonis, den sista spillran av det sjunkna Atlantis; Hyperborea på det forntida Grönland, hem åt den pälsklädde paddguden Tsathoggua och trollkarlen Eibon (vilka båda lånades in av Lovecraft i dennes Cthulhu-noveller); den avlägsna planeten Xiccaph; och den fiktiva franska medeltida provinsen Averoigne, vilken hemsöks av vampyrer, varulvar och häxor.

I slutet på 1930-talet avtog Smiths novellproduktion dramatiskt av flera orsaker. Den främsta var att han inte längre hade sina föräldrar att försörja: Frances gick bort 1935, 85 år gammal, och Timeus somnade in 1937, 82 år gammal. Dessutom förlorade Smith samtidigt en av sina närmaste vänner och mest betydelsefulla kritiker: på våren 1937 dog H. P. Lovecraft i cancer. Ovanpå detta var Smith grundligt trött på pulpredaktörernas nyckfulla krav på ändringar. Han koncentrerade sig i fortsättningen på att skriva poesi och karva skulpturer ur lokala mjuka berg-

arter; den synnerligen magra inkomst detta inbringade drygades ut med diversearbete och med de inkomster han fick från nytugivningen av sina gamla noveller i bokform. Fram till sin död 1961 skrev han bara ett dussintal ytterligare noveller.

Arkham House träder fram

Lovecrafts död i mars 1937 fick långtgående konsekvenser för fantasyn. Den främsta var grundandet av förlaget Arkham House av Lovecrafts båda brevvänner August Derleth och Donald Wandrei. Det primära syftet med Arkham House var att ge ut Lovecraft i värdig bokform, men Derleth och Wandrei var också angelägna om att ge ut annan fantastik av samtida mästare. Clark Ashton Smith stod högt upp på deras prioriteringslista – faktum är att Wandrei hade känt Smith sedan 1925 och delvis finansierade utgivningen av diktsamlingen *Sandalwood*, trots att han själv knappt hade några pengar vid den tiden...

Den första novellsamlingen av Smith som Arkham House gav ut var *Out of Space and Time* (1942). Tyvärr hade Smith vid det laget drabbats av ögonproblem som gjorde det svårt för honom att koncentrera sig på de korrigeringar han hade avsett att göra i novellerna för att återställa de textstycken som pulpredaktörerna hade tvingat honom att ändra; för det mesta blev han tvungen att bara skicka in kopior av pulptexterna till förlaget. I stället lade han sin energi på att sammanställa sin *Selected Poems* – ett arbete som höll honom sysselsatt mellan 1944 och 1949, även om boken inte publicerades förrän tio år efter hans död.

Ovan Clark Ashton Smith sista åren i livet (foto taget omkr. 1960). T.v. en illustration av fantastik-konstnären J.K. Potter till boken *Morthylla*, en samling dark fantasy-noveller av Smith.

Out of Space and Time följdes av fler novellsamlingar och även av ett par tunnare diktsamlingar i väntan på *Selected Poems*. Inkomsterna från böckerna var ett välkommet tillskott för Smith även om de inte var stora, och han kunde ägna 1940-talet åt ”more living than writing”, som han uttryckte det i ett brev till August Derleth.

Smith hade i vissa avseenden vantrivts i Auburn nästan hela sitt liv. Han ansåg att det var en gudsförgäten håla där ingen förstod sig på hans poesi och där folk betraktade honom som en knasboll. Det var i huvudsak bristen på pengar samt hans tillgivenhet mot föräldrarna som höll honom kvar där. Till skillnad från H. P. Lovecraft företog han aldrig några längre resor; det är tveksamt om han över huvud taget lämnade Kalifornien någon gång. Samtidigt bör det dock påpekas att Smith tyckte om naturen och den rena, klara stjärnhimlen i trakten, och folk som kände honom minns honom som en mycket sympatisk om än litet märklig figur, bildad och belevad och utrustad med en vass tunga och synnerligen besk humor. Han var inte heller främmande för att ta sig ett glas eller två när andan föll på.

”The sorcerer departs...”

Trots att Smith bodde ganska avsides ute på landsbygden fick han under 40- och 50-talen ofta besök av fans och kollegor, både nya och gamla. Bland dem som besökte honom kan nämnas August Derleth, Fritz Leiber, E. Hoffmann Price (som kunde skryta med att vara den ende som träffat alla tre av *Weird Tales*’ stora författartrojka: H. P. Lovecraft, Robert E. Howard och Smith), Henry Kuttner och L. Sprague de Camp. Han fick vid ett tillfälle också

besök av en viss Anton Szandor La Vey, som sedermera grundade Church of Satan.

Det sista decenniet bar på både medgångar och motgångar. 1951 drabbades Smith av det första av en rad slaganfall; 1953 fick han en hjärtinfarkt. Men han fann också kärleken: 1954 träffade han Carolyn Jones Dorman, frånskild med tre barn, hemma hos sin vän Eric Barker i Monterey, och de gifte sig en månad senare. Smith flyttade hem till henne i Pacific Grove och tog arbete som trädgårdsmästare. Paret alternerade mellan Auburn och Pacific Grove tills en rad olyckliga omständigheter tvingade Smith att sälja sin mark. En lokal byggherre var nämligen intresserad av att bygga hus på Boulder Ridge; det är svårt att inte föreställa sig ett samband med att Smiths stuga vandaliserades 1955 och slutligen brandhärjades 1957, varvid många av hans manuskript blev förstörda eller svårt skadade.

Trots att slaganfallen tärde hårt på hans hälsa var Smith verksam in i det sista. Den 4 juni 1961 skrev han sin sista dikt, sonetten ”Cycles”, åt sin vän Donald Sidney-Fryer. Den inleds med orden ”The sorcerer departs...” som visade sig vara profetiska. Den 14 augusti dog Clark Ashton Smith fridfullt i sömnen, 68 år gammal. Han kremerades, och askan grävdes ner vid ett stenblock intill den plats där hans stuga hade stått. Detta stenblock, försett med en minnesplakett av brons donerad av hans fans, står numera i Bicentennial Park i Auburn.

Efter Smiths död fortsatte Arkham House ge ut hans böcker; höjdpunkten var *Selected Poems*, som kom 1971 och som finansierades av Smiths änka med pengar som hon hade fått för de pocketnytryck som började komma under 60-talet. En av Smiths noveller, ”The Return of the Sorcerer”, såldes till tv-serien *Rod Serling’s Night Galle-*

ry och inbringade mer pengar till dödsboet än vad Smith hade tjänat under hela sin karriär. Sakta men säkert började Smiths berömmelse i fantasykretsar spridas även utanför USA; han finns nu översatt till bl.a. finska, japanska, grekiska, italienska, spanska, franska och tyska. Hemma i Auburn har han fått gatan Poet Smith Drive uppkallad efter sig i samband med hundraårsjubileet av hans födelse.

Utgivningen av Smith idag

Utgivningen av Smith – på engelska – har gått i vågor. Så sent som på 1990-talet fanns nästan ingenting i tryck, utom samlingsvolymen *A Rendezvous in Averaigne* (utgiven av Arkham House 1988) och några häften med enstaka noveller baserade på originalmanuskript, utgivna av Necronomicon Press. Necronomicon Press gav även ut två samlingar med Smiths Zothique- och Hyperboreanoveller (*Tales of Zothique* och *The Book of Hyperborea*) men dessa sålde slut tämligen snabbt.

Det ser betydligt bättre ut idag, och bättre lär det bli. Specialförlaget Hippocampus Press har begått den ena kulturgärningen efter den andra: 2002 gav man ut Smiths enda roman, *The Black Diamonds*, som måhända inte är något litterärt mästerverk men väl har ett visst kuriosavärde, samt ett urval av Smiths bästa fantasy- och skräckdikter, *The Last Oblivion*. Dessa följdes 2004 av en samling av diverse noveller och dikter, *The Sword of Zagan and Other Writings*, bestående av material som troddes ha gått förlorat men som Smith hade lämnat till sin vän W. C. Farmer. 2005 kom den samlade korrespondensen mellan George Sterling och Smith, *The Shadow of the Unattai-*

ned. Den första omfattande samlingen Smithkritik, redigerad av kännaren Scott Connors, släpptes 2006 under titeln *The Freedom of Fantastic Things*; den följdes 2007-08 – äntligen! – av Smiths samlade dikter, inklusive hans översättningar från franska och spanska, i tre inbundna volymer. Hippocampus Press ger även ut den enda diktsamlingen av George Sterling som för närvarande finns i tryck, *The Thirst of Satan*, och skall så småningom ge ut Sterlings samlade dikter i fyra eller fem volymer. H. P. Lovecrafts brev till Smith – en korrespondens som är mycket viktig för den som vill studera Smiths eller Lovecrafts utveckling som författare – kommer också att publiceras, möjligt redan 2010 men troligen 2011.

Arkham House har som sig bör några Smith-projekt i tryck: ett nytryck av *A Rendezvous in Averaigne* samt *Selected Letters of Clark Ashton Smith*, båda utgivna 2003. Smith var kanske inte en lika flitig, mångordig eller mångfacetterad korrespondent som Lovecraft, men han är å andra sidan mer lättillgänglig och roligare att läsa, och ger därtill ett ganska trevligt, mänskligt intryck. Arkham House har även planer på att ge ut den biografi över Smith som Scott Connors arbetar på, men det lär dröja.

Brittiska Gollancz/Orion Books har i sin Fantasy Masterworks-serie gett ut ett urval av Smiths noveller, *The Emperor of Dreams*, som spänner över hela hans fantasyproduktion. Den innehåller även en lång och välskriven artikel om Smith av Stephen Jones. Det är troligen denna volym som är den bästa och billigaste inkörsporten till Smiths verk som finns på marknaden idag.

Night Shade Books har gett ut *Red World of Polaris*, en liten samling innehållande Smiths science fiction-noveller om kapten Volmar och hans besättning. Titelnovellen har varit försvunnen sedan 1950-talet och återfanns först

nyligen. Samma förlag skall även under 2006-2010 ge ut Smiths samlade fantastiknoveller (utom de som finns i tryck från Hippocampus Press) i fem volymer; prenumeranter på serien får även en bonusvolym med hans tidiga äventyrs- och kärleksnoveller. Denna utgåva skall så långt det är möjligt utgå ifrån originalmanuskripten. Det är ett mycket ambitiöst projekt och artikelförfattaren ser fram emot det med stor spänning.

På internet är den bästa webbplatsen tillägnad Smith utan tvekan The Eldritch Dark (www.eldritchdark.com). Här finns en stor mängd texter av och om Smith, hans målningar, en utmärkt bibliografi, fotografier och länkar. I forumet brukar både Scott Connors och W C Farmer göra inlägg. Alla texter av Smith på The Eldritch Dark är publicerade med tillstånd av Smiths arvingar (hans styvbarn).

Det ser med andra ord ut som om vi befinner oss mitt i ett slags Smith-renässans, och det finns gott hopp om att Smith, även om han nog aldrig kommer att bli lika populär som Lovecraft eller Howard, äntligen skall kunna få något slags erkännande.

KÄLLOR OCH REKOMMENDERAD LÄSNING

De Camp, L. Sprague: ”Sierran Shaman: Clark Ashton Smith” i *Literary Swordsmen and Sorcerers: The Makers of Heroic Fantasy*. (Sauk City, WI: Arkham House, 1976.) Sid. 195-214.

Farmer, W. C.: Personlig korrespondens.

Joshi, S. T. & Schultz, David E: ”Introduction to The Last

Oblivion” <www.stjoshi.net/intro_cas.html> (2009-10-17).

Joshi, S. T. & Dziemianowicz, Stefan: *Supernatural Literature of the World: An Encyclopedia*. (Westport, CT: Greenwood Press, 2005).

Sidney-Fryer, Donald: ”Principal Facts of Biography” <www.eldritchdark.com/bio/principal_facts_of_biography.html> (2009-10-17).

Smith, Clark Ashton: *The Emperor of Dreams*. Red. Stephen Jones. (London: Gollancz, 2002).

Smith, Clark Ashton: *The Last Oblivion*. Red. S. T. Joshi & David E. Schultz. (New York: Hippocampus Press, 2002).

Smith, Clark Ashton: *Selected Letters of Clark Ashton Smith*. Red. Scott Connors & David E. Schultz. (Sauk City, WI: Arkham House, 2003).